

Forfatter: Sibbern, F. C.

Titel: Udrag fra Efterladte Breve af Gabrielis

Citation: Sibbern, F. C.: "Efterladte Breve af Gabrielis", i Sibbern, F. C.: *Efterladte Breve af Gabrielis*, udg. af Henrik Schovsbo , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, [Valby], Borgen, [1998], s. 129. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-sibbern01val-shoot-idm139907530467776/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Efterladte Breve af Gabrielis

og for så vidt forsonet, som man kan træde ud af krisen og handle i verden. Dette er humanistisk terapi, hvor man selv er både analysand og analytiker, skriftebarn og nådemeddejer.

Her i citatet er nævnt Schillers digte, men mange andre digterværker fra den tyske klassik og romantik nævnes rundt omkring, ligesom der som sagt er de indlagte historier. Der ligger et tegntyderi i denne bestræbelse på at se sig selv i andre og deres vidnesbyrd, og det almene i sin egen situation. Faren ved at opleve, at tingene ikke helt er, hvad de giver sig ud for, men først skal fortolkes for at give mening, er fantasteriet. Her erstattes den umiddelbare erfaring og handling med middelbarhed og refleksion, en anden verden skyder sig ind under den tilsyneladende, der fordobles i ydre og indre; hvad tingene ser ud til, er ikke længere, hvad de betyder.

Gabriellis har anlæg for dette fantasteri. Den 6/10 fortæller han om en tur i omegnen af skolen. Han vandrer ned til åen, hvor der i krattet har stået en stor, knudret eg, hvorunder han i sin skoletid ofte lå uden for verden og fantaserede, så alting blev skummelt og ængstende omkring ham. Træet går igen i den danske fantastroman over alle, Egede Schacks *Phantasteme* (1857). Som også dér er træet her fældet, siden han var her sidst. Det er jo et tydeligt tegn på, at han må videre fra de gamle sjælelige uvaner. I skildringen af fortidens fantasteri, men med gyldighed også senere, er det, at Sibbern bruger sit hjemmelavede ord »Indeglæde« om den fattige og uvirkelige glæde, fantasien tilbyder. Ordet betyder altså ikke »en indre glæde« i positiv forstand, men en dæmonisk, tærende sjælelig lyst. I første omgang forsoner Gabriellis sig med, at træet er fældet, sorgmodig tager han afsked med det, egløvet også betyder: ydre, borgerlig ære.

Fantastemaet er gennemgående i Gabriellis' liv. Da han tilbyder sin elskede og færdes med hende i sommerligt dagslys, er hans sind bagved det høflige og åndfulde ydre optændt af gruelige natsorte forestillinger og lidenskaber, det, Sibbern med et andet af sine hjemmelavede ord kalder »Indeharme« (5/12). I brev af 8/12 fortælles om denne dobbelthed. Når piggen strålede og så allermest attråværdig ud og var allermest åndfuld, da fyldtes hans indre af tilskyndelser, hvis helvede han gysede for at bringe i ord – og det la-